هو العليم

اشعار مرحوم آيت الله شيخ محمد حسين غروى اصفهانى (كمپانى) في مديحة سيدالكائنات و اشرف الموجودات سيدالمرسلين و خاتم النبيين صلي الله عليه و آله و سلم

ترجيعات

(چهارده بند)

بند اول

ای خاک ره تو خطهٔ خاک *** پاکی ز تو دید عالم پاک
آشفتهٔ موی تست، انجم *** سرگشتهٔ کوی تست افلاک
ای بر سرت افسر «لعمرک» *** وی زیب برت قبای لولاک
تاج سرت افسر لعمرک *** تشریب برت قبای لولاک
زیب سرت افسر لعمرک *** دیبای برت قبای لولاک
ای رهبر و رهنمای گمراه *** وی هادی وادی خطرناک
عالم ز معارف تو واله *** تو نغمه سرای «ما عرفناک»
یا أعظم صورة تجلّی *** فیها اللَه،ما أدقّ معناک!
دامان جلالت ای شهنشاه *** هرگز نفتد بدست ادراک
ای بنده و مدح چون تو شاهی؟ *** حاشاک از اینمدیحه حاشاک
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند دوم

ای مظهر اسم اعظم حق *** مجلای اتم و نور مطلق
ای نور تو صادر نخستین *** وی مصدر هر چه هست مشتق
ایعقل عقول و روح ارواح *** وی اصل اصول هر محقق
ایشمس شموس و نور انوار *** وی اعظم نیرات و اشرُق
ای فاتحهٔ کتاب هستی *** هستی زتو یافته است رونق
در سیر تو ای نبیّ ختمی *** ذوالغایه بغایه گشت ملحق
ای آیه ای از محامد تست *** قرآن مقدّس مصدِّق
وصف تو بشعر در نگنجد *** دریا نرود میان زورق
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند سوم

ای اصل قدیم و عقل اقدم *** وی حادث با قدیم توأم
در رتبه توئی حجاب اقرب *** بودی تو نبی و در گل آدم
طغرای صحیفهٔ وجودی *** هر چند توئی کتاب محکم

با عزم تو چیست ایخداوند *** قدر قدر و قضای مبرم؟
ملک و ملکوت در کف تست *** چون خاتمی ای نبی خاتم
از لطف تو شمه ایست فردوس *** وز قهر تو شعله ای جهنم
قد ملک است دربرت راست *** پشت فلکست در درت خم
قهم خرد و زبان گویا *** در وصف تو عاجزند وابکم
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند چهارم

ای صاحب وحی و قلب آگاه *** دارای مقام «لی مع اللّه»
ای محرم بارگاه لاهوت *** وی در ملکوت حق شهنشاه
ای بر شده از حضیض ناسوت *** بر رفرف عزّ و شوکت و جاه
وانگه ز سرادقات عزّت *** بگذشتی و ماند امین در گاه
ای پایهٔ قدر چاکرانت *** بالاتر از این بلند خرگاه
از شرم تو زرد چهرهٔ مهر *** وز بیم تو دل دو نیم شد ماه
این بوی بهشت عنبر ینست *** یا ذکر جمیل تو درافواه؟
از نیل تو پای وهم لنگست *** وز ذیل تو دست فهم کوتاه
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند پنجم

ملک و ملکوت از تو پر نور *** ای در تو عیان تجلّی طور
با روی تو چیست بدر انور؟ *** با موی تو چیست لیل دیجور؟
روی تو ظهور غیب مکنون *** موی تو حجاب سرّ مستور
در خطّهٔ ملک استقامت *** قدّ تو باعتدال مشهور
ای از تو بپا نظام عالم *** وی بی تو جهان هباء منثور
اول رقم تو لوح محفوظ *** رشح قلمت کتاب مسطور
خر گاه تو فوق سقف مرفوع *** درگاه تو رشک بیت معمور
مداحی من ترا چنانست *** کز چشمهٔ خورثنا کند کور
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند ششم

ای گوهر قدس و فیض اقدس *** وی صبح ازل إذا تنفّس
ذات تو ز هر بدی منزّه *** زالایش نیستی مقدّس
خاک در تست عرصهٔ خاک *** فرمان بر تست چرخ اطلس
دست من و دامن تو؟ هیهات *** عنقا نشود شکار کرکس
طبع من و وصف صورت تو؟ *** معنای دقیق و طفل نورس
مدح تو چنانکه لایق تست *** در عهدهٔ خالق تو و بس
در نعت تو هر بلیغ ابکم *** در وصف تو هر فصیح اخرس
نعت من و شأن تو؟ تعالی *** وصف من و قدر تو؟ تقدّس
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند هفتم

ای نقطهٔ ملتقای قوسین *** وی خارج از احاطهٔ أین
ای واسطهٔ وجوب و امکان *** وی مبدء و منتهای کونین
ای رابطهٔ قدیم و حادث *** وی ذات تو جامع الکمالین
ای واحد بی نظیر و مانند *** کز بهر تو نیست ثانی اثنین
جز تو که نهاده پای رفعت *** بر عرش، فکان قاب قوسین؟
غیر از تو که فیض صحبت دوست *** دریافت و لاحجاب فی البین؟
دیدیّ و شهیدی آنچه را *** «لا اُذنٌ سمعت و لارأت عین»
با قدر تو وصف من بود نقص *** با شأن تو مدح من بود شین
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند هشتم

ای بدر تمام و نیّر تامّ *** با نور تو نیّرات اجرام
در جنب تو، مبدلات لاشیء *** با بود تو، کائنات أعدام
ای نقش نخست و حرف اول *** وی امّ کتاب و امّ اقلام
ای مرکز جملهٔ دوائر *** آغاز ز تست و ز تو انجام
یکنفخهٔ تست هر قدر فیض *** وز یک نظر تو هر چه انعام
عالم همه یک تجلّی تست *** از صبح ازل گرفته تا شام
ای محرم خاصّ محفل قدس *** وی بر همه خلق رحمت عام

مدح تو چنانکه درخور تست *** از ما طمعی بود بسی خام
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند نهم

ای آینهٔ تجلی ذات *** مصباح *** وجود را تو مشکوة
ای ماه جمال نازنینت *** نور الأرضین و السماوات
چون شمس حقیقت تو سرزد *** اعیان وجود جمله ذرات
ذات تو حقیقة الحقائق *** نفس تو هویّة الهویّات
ای نسخهٔ عالیات احرف *** وی دفتر محکمات آیات
ای پایهٔ رتبهٔ منیعت *** برتر ز مدارج خیالات
وی قامت معنی رفیعت *** بیرون ز ملا بس عبارات
در نعت تو از عزیز کونین *** این جمله بضاعتیست مزجاة
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند دهم

یا نیر کل مظلم داج *** یا هادی کل راشد ناج
دین تو چو شمع عالم افروز *** آئین تو چون سراج وهّاج
ای صدر سریر قاب قوسین *** وی بدر منیر اوج معراج
ای گشته جواهر حقائق *** در درج حقیقت تو ادراج
در حلقهٔ بندگان کویت *** عقلست کمین غلام محتاج
در منطقهٔ بروج قدرت *** بر جیست سماء ذات ابراج
بر فرق سپهر و فرقدانش *** خاک در تست درّة التاج
با قدر تو چیست هر دو گیتی؟ *** یک قطره کنار بحر موّاج!
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند یازدهم

ای عقل نخست و حقّ ثانی *** ذات تو حقیقة المثانی
مرآة وجود، چون توأش نیست *** یک صورت و یک جهان معانی
ای در تو جمال حقّ نمودار *** زیبندهٔ تست «من رآنی»
ای طور تجلّی الهی *** صد همچو کلیم در تو فانی

گر کنه تو را کلیم جوید *** طور است و جواب لن ترانی
ای منشأ عالم عناصر *** وی مبدء فیض آسمانی
ای پادشه سریر سرمد *** وی خسرو ملک جاودانی
اوصاف تو در بیان نگنجد *** ور هر سر مو شود زبانی
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند دوازدهم

یا دافع جیشة الاباطیل *** یا دامغ صولة الاضالیل
قرآن تو برده حکم تورات *** فرقان تو کرده نسخ انجیل
بر خوان تو ریزه خوار میکال *** طفلی است بمکتب تو جبریل
سیمای تو داده داد تکبیر *** بالای تو کرده کار تهلیل
ای صورت تو برون ز تشبیه *** وی معنی تو برون ز تمثیل
ذات تو مثال ذات بیمثل *** اوصاف تو فوق حدّ تکمیل
مشکوة مقام جمع و اجمال *** مرآة مقام فرق و تفصیل
مدح تو و من؟ خیال باطل *** وصف تو و من؟ نتیجه تعطیل
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند سیزدهم

ای اصل اصیل و فرع ممدود *** وی جامع علم و دوحهٔ جود
ای عین عیان و قلب عرفان *** وی گنج نهان و سر معبود
ای شمع جمال و نور مطلق *** وی شاهد بزم غیب مشهود
این نشئه نه جای جلوهٔ تست *** میعاد، شهود و یوم موعود
فرش ره تست عرش اعظم *** عرش تو بود مقام محمود
یا شافی صدر کل مصدور *** من أعذب منهل و مورود
از چشمهٔ فیض تست سیراب *** دردار وجود هر چه موجود
مدح تو نه حدّ ممکناتست *** بی حد نشود محاط محدود
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک

بند چهاردهم

ای فیض مقدّس از شوائب *** وی نور مهذّب از غیاهب

ارواح ز فیض تو در أشباح *** ای مظهر واهب المواهب
آفاق به نور تو منوّر *** ایشمس مشارق و مغارب
ایجاد تو منتهی المقاصد *** إبداع تو غایة المطالب
جلّ الملک البدیع صنه *** ما اودع فیک من عجائب!
یا من بفنائه الرواحل *** رحلّت و اُ نیخت الرکائب
خر گاه تو مطرح الامانی *** در گاه تو معقل الرغائب
با شأن تو چیست این مدایح؟ *** با قدر تو چیست این مناقب؟
فرموده بشأنت ایزد پاک *** لولاک لما خلقت الافلاک